

TAWKE-GATE

En metoderapport om DNO-sakene
Publisert i Dagens Næringsliv høsten 2009

På flukt fra sannheten: Toppdiplomat Peter Galbraith og hund i fullt firsprang etter å ha blitt konfrontert med hemmelige eierinteresser i et kurdisk oljefelt. Foto: Eivind Senneset

Det begynte med ett ord: ministeren.

Det endte med internasjonale avsløringer om et oljefelt, et norsk selskap, en aksjehandel, en oljeminister, en norsk finanskjendis, en internasjonal toppdiplomate og hans mannevonde hund.

Navn på journalistene:

Kristin Gyldenskog, Harald Vanvik og Trond Sundnes

Tittel på arbeidet, prosjektet:

DNO-saken

Fullstendig liste over samlet publisering med tittel, dato og medium.

Se Vedlegg 1

Redaksjon og redaksjonsadresse, samt tlf.nr.

Dagens Næringsliv

Christian Kroghs gate 16

Finansredaksjonen/Featureredaksjonen

Telefon: 22 00 10 00

Journalistens (eller kontaktpersons) adresse og telefonnummer.

Kristin Gyldenskog 93 25 63 66

Harald Vanvik 93 43 59 28

Trond Sundnes 91 60 02 14

Innledning

I flere fattige land gir oljefunn muligheter for at makthavere og andre kan berike seg på bekostning av fellesskapet. Korrupsjon blir ofte et problem og dette gjelder også i Kurdistan. Norge har i flere år gjennom programmet "Olje for utvikling" arbeidet for å fremme oppbyggingen av en korrupsjonsfri oljevirkosomhet. I møtet med virkeligheten i blant annet Midt-Østen har flere norske selskaper slitt. Statoils inntreden i Iran endte med at selskapet ble tatt av både norske og amerikanske myndigheter for bestikkelser.

Gjennom vårt arbeid avdekket vi hvordan DNO solgte aksjer til den kurdiske oljeministeren. De kurdiske selvstyremyndighetene (KRG) solgte senere aksjene med 100 millioner kroner i gevinst. En gevinst som ingen fortsatt vet hvor er blitt av. Transaksjonen var høyst besynderlig og har likhetstrekk med hvordan utenlandske selskaper bygger allianser og skaffer seg adgang til oljeressurser i fattige land på uhederlig vis. Gjennom vårt arbeid viste vi også at den amerikanske toppdiplomaten Peter Galbraiths dobbeltroller i Kurdistan. Galbraith var en aktet og innflytelsesrik person i den amerikanske offentligheten og en viktig premissleverandør i forhold til amerikansk politikk i Irak.

Vi avdekket at Galbraith hadde i eierinteresser i oljefeltet Tawke i Kurdistan, der det norske oljeselskapet DNO er største eier. Galbraith hadde samtidig en viktig rolle som forkjemper for kurdernes rettigheter og fungerte som en premissleverandør ved utformingen av den irakske grunnloven av 2005. Grunnloven sikret kurderne utstrakt selvråderett over de enorme oljeressursene i området. Dette dro Galbraith personlig økonomisk fordel av gjennom sine personlige oljeinteresser i området.

1. Når og hvordan arbeidet kom i gang

Et norsk selskap i Kurdistan

DNO International var det første vestlige oljeselskapet som fikk en oljeavtale (produksjonsdelingsavtale) med de kurdiske selvstyremyndighetene i Irak i 2004. I dag er selskapets virksomhet i Kurdistan den klart viktigste. Bare oljefeltet Tawke inneholder olje for rundt 200 milliarder kroner. DNOs avtale med de kurdiske selvstyremyndighetene ble inngått, mens Irak var under amerikansk okkupasjon og landet var administrert av USA. Innholdet i oljeavtalen var hemmelig. Flere vestlige oljeselskaper avsto å inngå lignende avtaler med de kurdiske selvstyremyndighetene, blant andre Norsk Hydro. Flere utenlandske og norske journalister har forsøkt å grave i forholdene rundt DNOs operasjoner – og ikke minst betingelser - i Nord-Irak. I Dagens Næringsliv alene har fire team journalister de siste fem årene begynt – og avsluttet – arbeidet uten å komme i mål.

En børshot

18. juni i fjor offentliggjorde Oslo Børs at DNO hadde fått en bot. Børsstyret mente oljeselskapet ikke hadde informert om innsideinformasjon. Overtredelsen kostet DNO 1.177.785 kroner. Av den korte meldingen som lå på Børsens hjemmeside kunne vi se at Børsstyret ila boten etter at DNO i oktober 2008 solgte over 43,9 millioner aksjer fra selskapets egen beholdning, uten å fortelle hvem selskapet solgte til. Ved første øyekast var ikke boten verdt mer enn en notis. Det som fikk oss til å lese videre var at boten til DNO ble satt til et nivå som er høyere enn vanlige overtredelsesgebyrer ved Børsen. Da vi så nærmere på styrevedtaket som lå til grunn for boten, fikk vi nok en grunn til å lese videre. Vedtaket var kraftig sladdet. Det var åpenbart at dokumentet inneholdt informasjon som Oslo Børs og DNO ikke ville at offentligheten skulle få kjennskap til.

En minister

All vesentlig informasjon så ut til å være sladdet i det 13 sider lange børsstyrevedtaket. Men på side åtte hadde noen åpenbart glemt å sladde *ett* ord:

Vedrørende forholdet til utsatt offentliggjøring bemerkes at transaksjonen er avsluttet og at DNO i korrespondanse med børsen, har anført at selskapet ikke har andre avtaler med ministeren i forbindelse med transaksjonen. Vilklårene for utsatt offentliggjøring etter vphl. § 5-3 er derfor ikke til stede.

Det var vanskelig å tolke dette på annen måte enn at en minister hadde vært delaktig i DNO-transaksjonen som styret ved Oslo Børs slo ned på. Hvilken minister? Og hvor i verden? Verken Oslo Børs eller DNO ville gi ytterligere kommentarer om saken. Oslo Børs henviste til sin taushetsplikt. Vi kontaktet kildenettverket vårt for å prøve å finne ut mer. Vi fikk innspill på at dette var en sak vi burde bruke tid og ressurser på å grave i.

2. Hva var den sentrale problemstillingen ved starten av prosjektet?

Vi måtte gå ut ifra at en minister hadde kjøpt aksjer eller hatt en sentral rolle i kjøp av aksjer i DNO. Denne ministeren hadde åpenbart hatt en rolle som gjorde aksjekjøpet i DNO problematisk. Men hvem var ministeren? Og hvorfor mente Oslo Børs at det var påkrevet at identiteten til vedkommende skulle bli kjent? I det sladdede dokumentet var det indikasjoner på at ministeren var kurdisk.

3. Hva er genuint nytt i saken?

Kurdiske selvstyremyndigheters kjøp av aksjer

- DNO solgte aksjer for 175 millioner kroner til en konto kontrollert av den kurdiske oljeministeren Ashti Hawrami. Handelen ble gjort med den kurdiske regjeringens penger.
- Den kurdiske oljeministeren Ashti Hawrami og den kurdiske selvstyreregjeringen sørget selv aktivt for å sende prisen på DNO-aksjene kraftig opp gjennom en rekke pressemeldinger og uttalelser. Etter at DNO-aksjen hadde steget kraftig, solgte den kurdiske oljeministeren aksjene.
- Den kurdiske selvstyreregjeringen tjente 100 millioner kroner på kjøpet og salgene av DNO-aksjene. Ingen vet med sikkerhet hvor pengene er blitt av.
- **Utfall:** Kredittilsynet åpnet sak, Økokrim startet etterforskning. Etterforskningen pågår fortsatt. Det kurdiske og irakiske parlamentet startet egne undersøkelser. Utfallene er ukjent.

DNOs salg av aksjer

- DNO hadde overfor Børsen gjennom et helt år hevdet å ikke vite hvem som hadde kjøpt DNO-aksjene. Dokumentasjonen vi kunne presentere viste at DNO-sjef Helge Eide hadde forhandlet om prisen på aksjene direkte med den kurdiske oljeministeren, Ashti Hawrami.
- **Utfall:** De kurdiske selvstyremyndighetene ga DNO seks uker på å gjenopprette KRGs gode navn og rykte. Hvis selskapet feilet, truet KRG med å kaste DNO ut av Kurdistan permanent, uten noen kompensasjon for milliardinvesteringene DNO hadde gjort i området. Etter forhandlinger mellom KRG og DNO ble selskapet utestengt fra Kurdistan i to uker. Verdien på DNO ble redusert med over fire milliarder kroner på Oslo Børs. Økokrim innledet etterforskning av DNOs rolle i transaksjonen. Etterforskningen er ikke avsluttet.

Dokumentbløffen

- Etter omfattende omtale i Dagens Næringsliv la kurdiske selvstyremyndigheter frem dokumenter for å overbevise aksjemarkedet, pressen og norske myndigheter om at de hadde kjøpt DNO-aksjene på vegne av et tyrkisk selskap – og derfor ikke hadde gjort noe galt. DN kunne dokumentere at dokumentene som skulle overbevise myndigheter, journalister og aksjemarkedet om at aksjehandelen hadde gått riktig for seg, var tilbakedaterte.

Peter Galbraiths og hemmelige eierinteresser

- Den amerikanske toppdiplomat Peter Galbraith har i skjul hatt eierandeler i Tawkefeltet, DNOs største oljefelt i den kurdiske regionen i Irak. Galbraith var i samme periode konsulent for de kurdiske selvstyremyndighetene og sentral i utformingen av Iraks oljelov som sikret kurderne stor grad av selvråderett over oljeressursene. Galbraith har rettet et milliardkrav mot DNO ved en voldgiftssak i London.
- Eierandelen ble til i samme periode som Galbraith både ga råd til DNO og de kurdiske selvstyremyndighetene.
- Konsulthonorarene ble skjult gjennom utbetalinger via et selskap tilhørende den norske finansmannen Endre Røsjø.
- **Utfall:** Massiv internasjonal omtale av Galbraiths mange roller. Debattprogram om DNO-saken på den arabiske tv-kanalen Al Jazeera.
- Galbraith ble sparket som kronikør i The New York Times etter at avisen omtalte saken på førstesiden. Måtte forklare seg overfor det anerkjente tidsskriftet New York Book Review. Krav fra menneskerettighetsorganisasjon i USA om etterforskning av Galbraith. Status ukjent.

Endre Røsjøs mange roller

- Den norske finansmannen Endre Røsjø fikk eierandeler i DNOs oljefelt i den kurdiske regionen i Irak
- Endre Røsjøs eierandel ble senere overtatt av den jemenittiske forretningsmannen Shaher Abdulhak. Røsjø skal ha krevd 20 millioner kroner for eierandelen.
- Røsjø var både konsulent for DNO og mellommann for konsulentutbetalingene fra DNO til Peter Galbraith.
Utfall: Trusler mot DN's journalister. DN politianmeldt for innbrudd og tyveri.

Oljeavtalen

- DNO inngikk oljeavtalen mens amerikanske Paul Bremer administrerte Irak. Paul Bremer åpner for at DNOs oljeavtale i Irak er ugyldig. Videre mener Bremer at den amerikanske diplomaten Peter Galbraith gjorde en etiske feilvurdering ved å eie fem prosent i DNOs oljefelt i Irak.

4. Kort beskrivelse av organiseringen av arbeidet

Kristin og Harald jobber i finansavdelingen, mens Trond har vært knyttet til featureavdelingen i perioden artiklene har vært publisert. Vi har jobbet som et team fra september til november med denne saken, koordinert av leder for finansavdelingen, Terje Erikstad. Hans kompetanse innen finans var viktig i arbeidet med saken.

5. Beskrivelse av metodebruk

Vi trykket 40 artikler mellom 19. september og 21. november 2009. I det videre redegjør vi temavis for hvordan vi jobbet med de ulike sakene.

5.1 Innledende research

Etter sommerferien ble saken diskutert med reaksjonsledelsen. Vi besluttet å gå to ulike veier:

Generell informasjonsjakt

Å forsøke å samle nok informasjon til å kunne skrive en større sak om DNO sitt engasjement i Kurdistan. Gjennom dette arbeidet håpet vi å kunne finne kilder som kunne hjelpe oss med å identifisere ministeren. Vi gikk bredt ut og forsøkte å skaffe oss innsikt i makt- og politiske forhold i regionen. Vi tok kontakt med en rekke norske og internasjonale forskere som hadde kunnskap om Kurdistan og Irak. Vi kontaktet også internasjonale oljefjournalister og andre med spesiell kunnskap om oljesektoren i Irak og den kurdiske regionen. Informasjonen vi fikk brukte vi til å søke videre etter mer informasjon på internett. Gjennom dette arbeidet satte vi opp et maktpolitisk kart over oljesektoren i det kurdiske området. Det var i denne fasen vi fra flere kilder ble gjort oppmerksomme på rykter om at den amerikanske toppdiplomaten Peter Galbraith, daværende FN-utsending til Afghanistan, og forkjemper for kurdernes rettigheter, hadde en hemmelig eierandel i DNOs oljeavtale i Kurdistan. Ingen hadde imidlertid tilgang til dokumentasjon som kunne bevise at dette stemte.

På BI snakket vi med Øystein Noreng, professor i petroleumsøkonomi ved Handelshøyskolen BI. I tillegg var vi i kontakt med NUPI-forskerne Reidar Visser og Henrik Thune, som begge har jobbet mye med Midt-Østen og Irak. Dette skulle vise seg å bli nyttig for å kunne innhente kommentarer kjapt ved fremtidig publisering.

Offentlighetsarbeid

Samtidig begynte vi arbeidet med å prøve å få fjernet den omfattende sladdingen fra børsstyrevedtaket, ved å begjære innsyn hos Oslo Børs.

5.2 Innsynsbejæringen

Oslo Børs er i utgangspunktet et privat aksjeselskap. I enkelte saker er Børsen tildelt forvaltningsmyndighet fra Finansdepartementet. Det fatter derfor enkeltvedtak etter forvaltningsloven.

Sladdet

Da Oslo Børs 18. juni i 2009 offentliggjorde at oljeselskapet DNO hadde fått bot av børsstyret var dette også et enkeltvedtak i følge Forvaltningsloven. Børsen hadde etter en vurdering valgt å presentere en svært kraftig sladdet

OFFENTLIG VERSJON

[REDAKERT] må antas å være egnet til å påvirke kursen på DNO aksjen merkbart, jfr. vphl. § 3-2 (1). Dette gjelder særlig når det er selskapet selv som selger.

Børsen legger til grunn at en fornuftig investor sannsynligvis vil benytte det faktum at [REDAKERT] har kjøpt i underkant av 5 % av aksjene i selskapet som del av grunnlaget for egen investeringsbeslutning, jfr. vphl. § 3-2 (3). Om han har handlet for egen del, som mellommann, på vegne [REDAKERT] interesserte i [REDAKERT] er av underordnet betydning for denne vurdering.

[REDAKERT]

[REDAKERT]

[REDAKERT]

På forespørsel fra børsen [REDAKERT] oppgitt at deres klient i transaksjonen var [REDAKERT] og at ordren var plassert hos dem [REDAKERT]

Offentlig? Oslo Børs kalte styredokumentet sitt for offentlig – men mesteparten av informasjonen var sladdet.

versjon av sitt eget vedtak. Det skulle senere vise seg at DNO hadde lagt premisene for denne sladdingen – og for glippen – at ordet minister forble usladdet (Se spesielle erfaringer)

Fra Fast til DNO

I 2008 var Dagens Næringsliv første medium som brukte Offentlighetsloven for å få innsyn i vedtak fattet av Oslo Børs. Det skjedde i den såkalte Fast-saken sommeren 2008. Oslo Børs ga den gang innsyn i dokumenter, men etter en omfattende sladding. Etter at Fast-saken var trykket og avsluttet, klaget avisen den omfattende sladdingen inn for Sivilombudsmannen. Målet var å få flyttet grensene – og Oslo Børs sin forståelse av taushetsbelagt informasjon. Sivilombudsmannen gav DN medhold 11. februar 2009. Ifølge Sivilombudsmannen var det begrunnet tvil ved Oslo Børs` praktisering av Offentlighetsloven. (Vedlegg 2) Dette arbeidet – som aldri førte til noen ny artikkel i Fast-saken – skulle vise seg å bli avgjørende for DNO-saken.

Klagerunden

28. august sendte vi den første klagen på sladdingen (vedlegg 3). Oslo Børs valgte den påfølgende uken å opprettholde beslutningen om å sladde dokumentet ”da utlevering av opplysningene må antas å skade børsens rolle som kontrollorgan”. (Vedlegg 4) Oslo Børs hadde bare ett argument: At utlevering kunne skade Børsens rolle. I lys av ombudsmannens uttalelse fremsto dette argumentet som alt for vagt. Det virket ikke som om Børsen hadde gjort en *konkret* vurdering av de enkelte sladdingene, og at sladding var gjort på oljeselskapet DNOs premisser. Det virket i det store og hele som om Oslo Børs hadde glemt Sivilombudsmannens klare refs noen måneder tidligere.

Gjennombruddet

Vi antok at vi måtte innom Sivilombudsmannen igjen. På veien dit måtte vi klage saken inn for Børsklagenemnda. (Vedlegg 5). Samme dag som nemnda skulle behandle saken valgte Oslo Børs å omgjøre sitt eget vedtak. Sentralt i argumentasjonen til Børsen var Sivilombudsmannens uttalelse i Fast-saken (Vedlegg 6).

Samme dag fikk vi oversendt en helt usladdet versjon av børsstyrevedtaket. Av vedtaket fremgikk det nå at DNO hadde solgt over 43 millioner aksjer til en konto i London, disponert av den kurdiske ministeren for naturressurser, Ashti Hawrami.

Nye dimensjoner

Vi forsto umiddelbart at vi satt på sensasjonelle opplysninger. En ting var at DNO hadde solgt en så stor mengde aksjer til den kurdiske regjeringen uten at det var varslet markedet. Brevet viste videre at både selvstyremyndighetene og DNO hadde gjort sitt aller ytterste for å holde det hele skjult. Den manglende åpenheten som har vært rundt oljelisensene i Kurdistan og de ustabile politiske forholdene i Irak var potensielt en eksplosiv miks i kombinasjon sammen med den dokumentasjonen vi hadde.

Mer dokumentasjon

Vi hadde bevisst valgt og ikke be om innsyn i mer enn selve vedtaket. Vi fryktet at det ville gjøre arbeidet med å få ut styrevedtaket fra Oslo Børs betydelig vanskeligere. Samme dag som vi fikk innsyn, begjærte vi imidlertid innsyn i alle underlagsdokumenter – totalt over 150 sider. Det var strengt tatt mer dokumentasjon enn vi kunne drømme om. Vi fikk også her innsyn i absolutt alt usladdet de påfølgende dagene. Vi satt på utskrifter av aksjetransaksjoner, e-postkorrespondanse og børsens interne vurderinger av aksjekjøpet .

Dårlig tid?

Telefonen fra Oslo Børs om helomvendingen i innsynspørsmålet kom en om formiddagen torsdag 17. september. Vi fryktet denne dagen at DNO ville vurdere å forsøke å stanse utleveringen. Dette, kombinert med frykt for at andre medier kunne snappe saken fra oss, gjorde at vi trykket første sak allerede neste dag. (Se spesielle erfaringer)

5.3 Kurspåvirkning

Den første saken var blant annet basert på informasjonen fra børsstyrevedtaket – med hovedvinkling på at DNO hadde solgt aksjer til den kurdiske oljeministeren og holdt ministerens rolle hemmelig. Vi begynte samtidig arbeidet med å systematisere informasjonen om hendelsesforløpet basert på dokumentene vi hadde fått fra Oslo Børs. Gjennom systematiseringen av informasjonen så vi raskt at det var forhold som Oslo Børs selv ikke hadde belyst i dokumentet som fremsto som oppsiktsvekkende.

Innsidere

Det er strenge lovbestemmelser om håndtering av såkalt insideinformasjon – informasjon om et selskap og dets virksomhet som kan påvirke aksjekursen. Dette for å hindre enkeltpersoner og selskaper å tjene penger på kjøp eller salg av aksjer basert på informasjon som ikke alle har tilgang til – informasjon man har fått som såkalt insider. Oslo Børs hadde hovedsakelig vært opptatt av om den kurdiske oljeministeren Ashti Hawrami prinsipielt kunne ha en slik insiderrolle, fordi han la sentrale premisser for markedets vurdering av DNOs verdier i Kurdistan.

Vi så raskt at det var gode muligheter for at Hawrami og kurdiske myndigheter hadde gjort en kule på sine handler i DNO-aksjen.

Systematisering av transaksjonene

Ifølge dokumentasjonen fra Oslo Børs ble aksjene kjøpt i oktober 2008 og solgt mellom april og mai 2009. Vi gjennomgikk utskrifter fra den internasjonale banken HSBC som vi hadde fått tilgang til gjennom innsynsbejæringen, og satte disse inn i Excel i kronologisk rekkefølge.

Krysskobling: Vi sammenstilte aksjekurser, aksje transaksjoner og meldinger som hadde fått DNO-kursen til å bevege seg.

Dato	Hendelse
10.10.2008	Klokka 10.10: Adm. dir. i DNO, Helge Eide, sender epost til minster for naturressurser i Kurdistan, Hawrami, og gir ham navnet på DNO sin meglerkontakt ABG Sundal Collier. "HSBC må kommunisere med ham på transaksjonen".
10.10.2008	Klokka 10.37: Hawrami sender epost til sin meglerkontakt i banken HSBC, og vedlegger mailen han har fått fra Eide. Hawrami aksjene som han har diskutert med Eide. "visen vi har blitt enige om i prinsippet er 4 kr per aksje".
10.10.2008	Klokka 16:26: DNO sender ut børsmelding om at selskapet har solgt 43 millioner aksjer av egen beholdning for totalt 175,5 millioner kroner. DNO forteller ikke hvem kjøper er.
21.10.2008	Oslo Børs sender brev til DNO med en rekke spørsmål om den store transaksjonen, blant annet om hvem som kjøpte aksjeposten.
05.12.2008	DNO svarer at transaksjonen var en "megler-transaksjon", og at selskapet ikke hadde kunnskap om hvem som var eier av aksjene på nominee-kontoen. DNO ontaler ikke Oslo Børs får via banken HSBC tilgang til mailutvekslingen mellom Eide og Hawrami av 10. oktober.
22.12.2008	Oslo Børs sender konkrete spørsmål til DNO om Eide sin kontakt med Hawrami om transaksjonen.
08.01.2009	DNO innrømmer at Eide var involvert i transaksjonen, men skriver at det ikke vet navn på kjøperen samt kjøperens megler.", skriver DNO i brev til Børsen.
29.01.2009	Oslo Børs varsler DNO om at den har fått opplyst "fra annet hold" at kjøper av den aktuelle aksjeposten var "KRG w Ministry of Natural Resources".
11.02.2009	DNO svarer at selskapet i sin kommunikasjon med Hawrami hadde forståelse av at "han ikke hadde fullmakt til å gjennomføre den mulige transaksjonen..."
23.02.2009	Etter ytterligere korrespondanse krever Oslo Børs at DNO skal legge ut en børsmelding der selskapet klart identifiserte kjøper av aksjene til å være Hawrami og KRG.
23.03.2009	DNO sier nå at selskapet ikke tror Hawrami og KRG er kjøper av aksjeposten. Sier det vil kontakte Hawrami for å noklære hvem den reelle kjøperen er.

Kronologi: Vi brukte excel som verktøy til å systematisere informasjonen som var i alle dokumentene vi hadde fått tilgang til fra Oslo Børs.

24.03.2009	-4,210526316	å få til en eksporttillatelse DNO-faller 4,2 %
25.03.2009	10,98901099	Den kurdiske statsministeren Nechirvan Barzani varsler forhandlinger med delegasjon fra Bagdad om oljeeksport. Kursen stiger 10 prosent.
31.03.2009	2,966841187	Ashti Hawrami legger innslagsordre på alle DNO-aksjene. Krever at aksjene skal selges for minst 6 kroner stykket.
06.05.2009	7,218309859	Det britiske oljeselskapet Heritage varsler om stort oljefunn, som analytikere mener kan føre til en raskere åpning av eksportmuligheter også for DNO. Kursen stiger 7,2 %
08.05.2009	18,87096774	Ashti Hawrami varsler at det nå er klappet og klart for oljeeksport fra Tawke-feltet fra juni. Kursen stiger 18,9 %

Innhenting av offentlig informasjon

Internettsøk viste at Hawrami hadde gitt flere uttalelser om både oljeproduksjon og de fremtidige lisensene i Kurdistan, i samme periode som han og regjeringen eide og solgte DNO-aksjer. Vi gjorde generelle Google-søk og søk både i Oslo Børs sitt informasjonssystem, DNO sine hjemmesider og de kurdiske selvstyremyndighetenes hjemmesider. Her brukte vi også Way Back Archive for å sjekke gamle meldinger på hjemmesidene til de kurdiske selvstyremyndighetene. Slik skaffet vi oss oversikt over alle meldinger som hadde blitt sluppet av kurdiske selvstyremyndigheter.

Sammenstilling av informasjon

All denne informasjonen sammenholdt vi med DNOs aksjekurs dag for dag fra Hawrami kjøpte til han solgte. Dette viste at Hawrami hadde solgt aksjer i samme periode som han hadde bidratt til å sende aksjekursen opp. Halvparten av alle aksjene ble solgt 8. mai 2009. Denne dagen steg DNO-kursen med 18 prosent etter en melding fra den kurdiske oljeministeren Ashti Hawrami.

100 mill i gevinst

Deretter la vi inn kursen aksjene var kjøpt for i oktober 2008 – og regnet ut Hawramis gevinst for hver enkelt salgsdag. Våre beregninger viste at Hawrami og de kurdiske selvstyremyndighetene satt igjen med en gevinst på over 100 millioner kroner. Dette var penger de med all sannsynlighet ikke hadde hatt, dersom ikke de selv hadde sendt ut positive meldinger om DNO.

Og penger som noen andre aksjonærer hadde tapt. Det fremsto som opplagt at aksjekjøpet til Hawrami burde vært opplyst om til aksjemarkedet og at Oslo Børs burde vært varslet.

5.4 Dokumentbløffen

Pressemelding med en tvilsom forklaring

Det var stille fra Kurdistan de første to dagene etter at første sak ble kjørt. Kurdiske selvstyremyndigheter nektet å snakke med oss. Men søndag 20. september lå det en pressemelding på hjemmesidene til de kurdiske selvstyremyndighetene (KRG). Her ble store deler av våre avsløringer bekreftet. Samtidig fikk vi vite noe nytt. Handelen i DNO-aksjene ble ifølge pressemeldingen gjort av den kurdiske regjeringen på vegne av et tyrkisk oljeselskap – Genel Enerji. Pengene hadde Genel fått låne av KRG. Det ble forklart at de kurdiske myndighetene aldri hadde eid aksjene og at handelen var gjort med en KRG-konto av bekvemlighetshensyn, på vegne av det tyrkiske oljeselskapet.

Det var mye ved forklaringen som skurret i våre ører. Vi hadde gjennom innsynsbeğjeringen dokumentasjon som viste at det var oljeminister Hawrami personlig som hadde beordret kjøpet av DNO-aksjene, og ikke minst at han personlig hadde avtalt prisen på aksjene med DNOs toppsjef Helge Eide. Selvsagt kunne Hawrami også gjort dette på vegne av Genel. Men da dukket et nytt spørsmål opp: Hvorfor skulle den kurdiske regjeringen låne ut penger og kjøpe DNO-aksjer for et tyrkisk selskap? Det hele fremsto som en eneste stor dekkoperasjon.

Pressekonferansen

I dagene som fulgte prøvde vi å få intervjuavtaler med representanter for de kurdiske selvstyremyndighetene i Kurdistan. Vi sjekket muligheten for å reise til Kurdistan for å møte

Hawrami. Vi kjente saken bedre enn de fleste – og håpet gjennom intervju å kunne finne ut av om dette faktisk var en dekkoperasjon.

Vi fikk ikke en eneste avtale og det ble ingen reise denne helgen. I stedet kom KRG til Oslo.

Dokumentene

Både norsk og internasjonal presse møtte frem på Hotell Continental. Under pressekonferansen tok representanten fra KRG, rådgiver Khaled Salih, et kraftig oppgjør med Dagens Næringslivs omtale av saken. Salih innledet pressekonferansen med å forklare at han ville legge frem dokumentasjon som viste at KRG i realiteten aldri hadde eid DNO-aksjene. En av oss spurte umiddelbart om vi kunne få tilgang til dokumentasjonen etter

pressekonferansen, noe Salih bekreftet foran et samlet pressekorps.

Overbeviste noen: Khaled Salih, representant for kurdiske selvstyremyndigheter, overbeviste de fleste. Men ikke oss.

Fotografering

Tidligere erfaring med ”ta-tyren-ved-hornene-og-vis-frem-masse-tilforlatelig-dokumentasjon-pressekonferanser”, gjorde at vi likevel var i tvil om vi ville få tilgang til dokumentene som flakket over skjermen i rask rekkefølge. Vi ba derfor fotografen om å ta bilde av flest mulig av dokumentene ettersom de suste over skjermen. Samtidig tok en annen av oss bilde av dokumentene med mobilkamera.

Dokumentering

Dokumentene viste at transaksjonene hadde skjedd basert på skriftlige avtaler inngått mellom KRG og det tyrkiske selskapet Genel Enerji i oktober 2008. Riktignok ble svært få av dokumentene vist lenge nok til at vi fikk lese. Men det fremsto faktisk som dokumentert at Genel hele tiden hadde eid aksjene. Det var videre Genel som hadde beordret både kjøp og salg av DNO-aksjene. Dokumentasjonen var lånedokumenter, skriftlige avtaler, e-poster m.m. Alt i alt ganske så overbevisende, ikke minst siden det sentrale lånedokumentene var datert 1. oktober 2008 – før aksjehandelen fant sted. Analytiker Trond Omdal i meglerhuset Arctic Securities, var en av flere som ble overbevist:

- Dette bidro til å klargjøre saken, sa Omdal til NA24.

En dokumentert - men tvilsom forklaring

Tilbake fra pressekonferansen måtte også vi konstatere at alle dokumentene vi hadde sett underbygget KRGs pressemelding fra 20. september. Det talte sterkt imot vår hypotese om en dekkoperasjon fra KRG, for å hindre at den kurdiske regjeringen ble beskyldt for innsidehandel. Vi følte oss litt sjakk matt. Dokumentasjonen var overveldende, men fremdeles var det noe som skurret. Av dokumentasjonen fremsto det som svært uklart hvor gevinsten fra KRG/Genels salg av DNO-aksjene på 100 millioner kroner hadde tatt veien.

Økokrim inn – ny pressemelding ut

En uke etter at vår første sak stod på trykk oversendte Kredittilsynet saken til Økokrim. I tillegg til brudd på verdipapirhandelloven, ba tilsynet Økokrim vurdere om straffelovens bestemmelser om korrupsjon og påvirkningshandel hadde blitt brutt i forbindelse med aksjetransaksjonene i DNO. Først 9. oktober i fjor varslet Økokrim at de hadde åpnet full etterforskning av handlene i DNO-aksjen. Samtidig var DNO-saken blitt en stor sak i

internasjonal presse. I Midtøsten gikk historien nå under navnet ”Tawke-gate”, oppkalt etter DNOs verdifulle kurdiske oljefelt. Alt dette kombinert med vår kontinuerlige omtale av saken, gjorde at den kurdiske oljeministeren Ashti Hawrami 19. oktober valgte å sende ut en pressemelding på egne vegne.

Over åtte sider gjennomgikk Hawrami i detalj hendelsesforløpet rundt både kjøp og salg av aksjer. Vi leste brevet med interesse, og gjorde store øyne da vi kom til side 5:

“... on March 12 I saw the CEO of Genel and his lawyer, and I immediately told them that I had a plan for their loan request. ... the balance would be in from proceeds of DNO shares that KRG had purchased, and that their proceeds to be assigned to them once the shares are sold.”

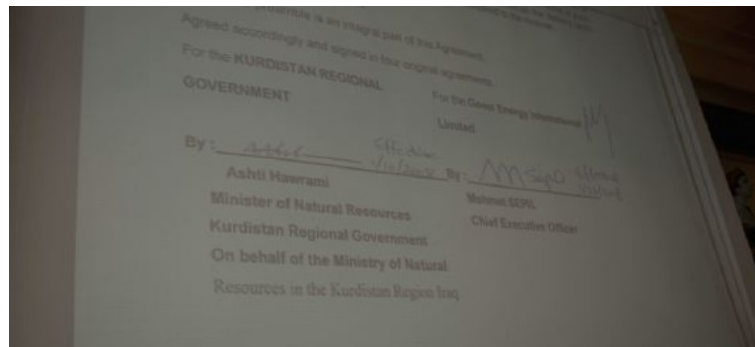
Sprikende forklaringer

Tre uker tidligere hadde KRGs talsmann, Khaled Salih, stått foran et samlet pressekorps på Continental og forklart og dokumentert at alle avtaler mellom KRG og Genel ble inngått i oktober 2008.

Nå kom den kurdiske oljeministeren selv med en helt ny forklaring om at avtalene ble inngått i mars 2009 – fem måneder etter at aksjene ble kjøpt. Det stod videre svart på hvitt at KRG hadde kjøpt aksjene. Det var knapt til å tro. Dokumentene som ble fremvist på pressekonferansen var jo datert oktober 2008, eller ?

Billedbeviset

Vi visste at svaret lå i bildene som var tatt av fotograf og med mobilkamera. Vi forstørret opp bildene og skrev dem ut. For å være sikker på rekkefølgen brukte vi bildenes metadata – med nøyaktig tidspunkt for fotografering - koblet med klokkeslettet som var synlig nederst på dataskjermen til KRGs talsmann. Så begynte vi å sette sammen puslespillet på ca 50 bilder fra pressekonferansen. Mobilbildene og fotografens bilder utfylte hverandre nesten fullstendig. Vi hadde bilder av det aller meste.

Tilbakedatert

Konklusjonen basert på gjennomgangen av våre egne bilder var:

- 1) Enten var dokumentene som Khaled Salih hadde brukt for å overbevise journalistene, DNO-analytikerne og DNO-aksjonærene tilbakedaterte.
- 2) Eller så hadde minister Hawrami løyet i brevet i sin nylig utsendte pressemelding.

Vi brukte to dager på å få et svar fra Khaled Salih. Vi spurte ham rett ut om dokumentene han hadde vist en samlet presse på Hotell Continental var tilbakedaterte.

Svaret per sms var:

”Det er normalt å bli enige om en avtale, og så velge at den skal være gyldig fra en bestemt dato”.

Etter denne kommunikasjonen – og saken – hørte vi ikke noe mer fra de kurdiske selvstyremyndighetene. Vi skulle raskt få andre ting å tenke på.

5.5 Peter Galbraiths hemmelige oljeinteresser

Det som skulle bli den internasjonalt mest omtalte saken begynte med et brev de kurdiske selvstyremyndighetene sendte til DNO 21. september – tre dager etter vår første sak. I brevet uttrykte oljeminister Ashti Hawrami raseri og sinne over innholdet i artiklene våre. Hawrami var forbannet på DNO og Oslo Børs – og varslet at DNO ville bli kastet ut av Kurdistan på ubestemt tid. Skulle DNO få komme tilbake, måtte selskapet oppfylle en rekke krav.

Ett av disse kravene var at DNO måtte løse alle disputer med tredjeparter. Det sto ikke noen detaljer om hvem som var involvert i disse disputtene eller hva striden dreide seg om. Hvorfor stilte KRG et slikt krav – og i full offentlighet?

I DNOs årsrapport var disputer nevnt. Følgende tre setninger var skrevet i note 20 under tittelen ”Legal disputes”:

”Following the review of DNO’s PSCs in Kurdistan in March 2008, DNO is involved in arbitration proceedings related to third party assignments. A formal award, if any, may only be completed in 1-2 years. However, DNO does not consider the claims to be justified and thereby not likely to become payable. No provision has thereby been made in the financial accounts for 2008.”

Det hadde sett ut som en ikke-sak. Eventuelt en sak som selskapet ville at omverdenen skulle anse som en ikke-sak. Nå virket det som det siste var tilfelle.

Jakten på en sak

Vi satte i gang med omfattende internettsøk på jakt etter spor som kunne lede oss frem til denne rettsvisten. Dersom det pågikk en tvist, håpet vi at det skulle finnes referanser til saken på nettet. Gjennom søketjenesten til det amerikanske rettsapparatet, PACER, fant vi en liten rettsvist i USA hvor DNO var involvert, men den passet ikke til kriteriene.

Dessuten sto det i noten i DNOs årsrapport at dette var en voldgiftssak. Den internasjonale voldgiftsdomstolen i London blir gjerne brukt til å løse internasjonale voldgiftssaker. Men siden voldgiftssakene er private, gis det aldri ut informasjon fra verken denne eller andre voldgiftsdomstoler. Vi sto fast.

God kilde med viktig dokument

I denne perioden var vi i kontakt med en rekke kilder i inn- og utland. Flere av kildene var sikre på at DNO hadde hemmelige partnere i selskapets største oljefelt, Tawke-feltet. Navnet til den amerikanske toppdiplomaten og FN-utsendingen Peter Galbraith ble nevnt av flere kilder.

En av kildene hevdet å kunne dokumentere eierforholdene i Tawke-feltet, hvor det fremgikk at DNO hadde skjulte partnere og hvem disse hemmelige partnerne var. Dokumentet var datert desember 2006 og inneholdt utgiftsfordelingen i forbindelse med oljeboring på Tawke-feltet. I tillegg til DNO var det to selskaper til som sto oppført som eiere: Porcupine og Pinemont Trust.

En børsmelding fra P4 fra 2001 viste at den norske finansmannen Endre Røsjø kontrollerte Pinemont Trust. Men hvem sto bak Porcupine? Og kunne vi være sikre på at dokumentet var ekte?

God dag mann, Økseskaft!

Vi brukte nå mye tid på å verifisere ektheten til dokument. Vi hadde ingen erfaring med kilden overhode, og visste ikke hvordan han hadde fått tak i dette dokumentet. Etter hvert kontaktet vi DNO og sendte over hele dokumentet og ba om kommentarer til innholdet. Svaret vart ett av mange snodige svar vi skulle få fra DNO – i kategorien ”God dag mann, Økseskaft”.

Ingen av børsmeldingene

inneholdt selvsagt et ord om verken Galbraith, Porcupine, Pinemont Trust eller noe annet som var interessant for oss.

Alt hadde vært en dypt bevart hemmelighet blant noen få innvidde i og rundt DNO. Vi visste vi nærmet oss noen saker som ville bli ubehagelige for de involverte.

Vi henviser til noen relevante børsmeldinger vedrørende DNO's andel i kontraktene, forpliktelser samt tidspunkt for inntreden og informasjon om øvrige deltagere i kontraktene:

Børsmelding av 29. november 2005

Børsmelding av 14. november 2006

Børsmelding av 14. mars 2008

Børsmelding av 6. april 2009

Børsmelding av 1. oktober 2009

De nevnte børsmeldingene er vedlagt.

Helge Eide
President & Managing Director
DNO ASA

Svar uten svar: *Helge Eide i DNO svarte ofte på våre spørsmål uten å svare på spørsmålene.*

Et tips

Uventet fikk vi en e-post fra utlandet. Vedkommende som henvendte seg hadde lest omtalen av kravet om at DNO måtte løse alle disputer med tredjeparter. Kilden hevdet å sitte på offentlig tilgjengelig informasjon som kunne forklare hvem som var partene i striden. Han hevdet at kravet mot DNO var enormt.

”Da jeg har brukt en del tid på å fremskaffe disse opplysninger, vil jeg gjerne vite hvordan dere normalt betaler for sånt.” sto det i slutten av mailen.

Dagens Næringsliv betaler ikke tipshonorar. Vedkommende krevde imidlertid ikke tipshonorar, men honorar for arbeidet han hadde lagt ned. Skulle vi betale for informasjonen? I utgangspunktet fremsto det som uproblematisk å betale for research – men hvordan kunne vi sikre oss at den researchen vi mottok faktisk var reell? Etter flere runder internt, gikk følgende epost fra oss til vedkommende:

Vi forstår at du har lagt ned en del arbeid i å fremskaffe denne offentlig tilgjengelige dokumentasjonen, og er derfor innstilt på å honorere deg for den arbeidsinnsatsen.

Vi er villig til å betale deg 7.000 NKR for dokumentasjonen, under følgende forutsetninger:

1. At dokumentasjonen du sender over er offentlig tilgjengelige dokumenter.
2. At Dagens Næringsliv kan få verifisert at dokumentene er ekte ved henvendelse til en offentlig etat.
3. At Dagens Næringsliv av den offentlig tilgjengelige dokumentasjonen som du sender kan lage en redaksjonell artikkel.

Dersom ett av de tre overnevnte momenter ikke stemmer/kan gjennomføres, vil vi ikke betale deg. Vi vil da slette dokumentasjonen fra våre servere, og vil ikke benytte den informasjonen vi har fått tilsendt.

Premissene ble godkjent, og vi fikk til vår overraskelse oversendt en internett-link.
<http://www.law.com/jsp/PubArticle.jsp?id=1202431683613>

Et gigantsøksmål

Linken førte oss til hjemmesiden til det anerkjente amerikanske jurist-nettstedet law.com. Her fremgikk det at det pågikk en voldgiftsrettssak i London mellom DNO og to andre selskaper: “Porcupine LP (U.S.) and Ansan Wikfs Investments Company Limited (Yemen/Cayman Islands).” Kravet fra de to selskapene mot DNO var på hele 525 millioner Dollar – over 3 mrd kroner.

AMOUNT IN CONTROVERSY: Over \$525 million

DISPUTE: Porcupine LP (U.S.) and Ansan Wikfs Investments Company Limited (Yemen/Cayman Islands) v. DNO ASA (Norway)

CLAIMANTS' COUNSEL: Edwards Angell Palmer & Dodge; CMS Cameron McKenna

RESPONDENT'S COUNSEL: Baker Botts

ARBITRAL INSTITUTION AND SITE: LCIA/London

ARBITRATOR: Kenneth Rokison (sole arbitrator)

NOTES: A fight among foreign investors in certain oil production sharing arrangements in the autonomous Iraqi region of Kurdistan. The dispute arises out of changes in the arrangements imposed under Kurdish and Iraqi law. A hearing on liability was held in May 2009.

Faksimile fra law.com

Verifisering av nettsted og informasjon

Det var ergerlig at informasjonen faktisk lå fritt tilgjengelig på nettet, uten at vi hadde greid å finne den, til tross for omfattende søk. Den hadde ligget på nettet i over et halvt år. På den annen side var det ingen andre som hadde sett denne referansen heller. Og saken så ganske så spektakulær ut med store beløp involvert. Dersom DNO risikerte å måtte betale 3,1 milliarder kroner var selskapet i trøbbel.

Vi gikk vi over til å verifisere informasjonen. Vi kontaktet nettstedet, og vedkommende som hadde innhentet informasjonen, Michael G. Goldhaber. Han opplyste at informasjonen ble hentet inn regelmessig via kilder som nettstedet hadde. Vi fikk kontakt med ytterligere en kilde som gjorde oss trygge på at informasjonen stemte.

Identifisering av partene i rettstvisten

Vi koblet Ansan Wikfs Investments Company Limited til den kjente jemenittiske mangemilliardæren Shaher Abdulhak. I Norge er han best kjent som far til Farouk Abdulhak som er mistenkt for drapet på Martine Vik Magnussen i London i mars 2008. Vi var i kontakt med informasjonsbyrået som hadde representert Abdulhak-familien i Vik Magnussen-saken. Byrået opplyste at Shaher Abdulhak ikke ville stille til noe intervju i vår sak, men bekreftet at hans selskap var part i en voldgiftssak med DNO.

Selskapssøk

Porcupine LP skulle vise seg å bli betydelig vanskeligere å identifisere. Vi forsøkte å søke i flere internasjonale selskapsregistre, også i Dun & Bradstreet sin Global Reference Solutions base. Der fant vi 179 selskaper med navnet Porcupine i kombinasjon med andre ord – men ingen Porcupine LP. Heller ikke Google var særlig behjelpelig. Her var det hovedsaklig treff

på LP-platen ”Porcupine”, som ble gitt ut av postpunkbandet ”Echo & The Bunnymen” i 1983 .

Fokusert søk

Vi visste at selskapet holdt til i USA. Videre visste vi fra tidligere saker at Dun & Bradstreet

ikke har full dekning av alle småselskapene som er registrert i amerikanske delstater. Der er det 52 delstater og mange selskapsregistre. Av erfaring visste vi at de amerikanske delstatene Florida og Delaware fremstår som velegnet for selskaper som ønsker lite åpenhet. I databasen Sunbiz.org kan man søke etter selskaper i delstaten Florida. Her fant vi ingen treff. I Delaware fant vi 30 selskap med navnet Porcupine i seg. Mange kunne vi luke bort, fordi selskapsnavnene bestod av flere ord. Men ett av selskapene het ”Porcupine LP”.

Vi ville få i hus dokumentasjon på dette selskapet så fort som mulig. Personlig oppmøte i selskapsregisteret i Delaware ville trolig være den kjappeste løsningen. Et annet alternativ var å vente på at selskapsregisteret sendte oss dokumentene per post. Vi valgte en tredje mulighet: Companydocuments.com - en kommersiell tjeneste på nettet som tilbyr seg å innhente selskapsdokumenter.

Sak uten fasit

Companydocuments har medarbeidere som skaffer til veie dokumenter fra offentlige selskapsregistre på vegne av kunder og mailer dette over til kunden. Billig er det derimot ikke – rundt 1000 kroner per bestilling. Fra Companyhouse bestilte vi det som måtte være å finne på Porcupine LP, Delaware.

Vi hadde nå jobbet i to dager og hadde ikke tid til å vente på mer informasjon om Porcupine. Ledelsen mente saken var for god til å vente på., og vi kjørte saken med den ene kjente parten. Noen dager etter at saken var publisert kom e-posten fra Companydocuments med stiftelsesdokumentet for Porcupine LP på e-post.

En e-post med vedlegg

Vi tvilte strengt tatt på at dokumentene ville gi oss noe som helst informasjon. Men vi fikk oss en overraskelse: Selskapsdokumentene til Porcupine viste seg å være signert av Peter W. Galbraith, amerikansk toppdiplomat og inntil nylig FN-utsending.

Et besynderlig skjult eierskap

Det var et oppsiktsvekkende dokument vi hadde funnet i et offentlig amerikansk register. Peter Galbraith har i en årrekke vært en av USAs varmeste forkjempere for kurdiske rettigheter. Kunne hans varme engasjement være kjøpt og betalt?

Ind D-I-I-S#	Company name	Physical Address	Physical City	Country	Telephone	CEO Title	All Executives
00223247	Porcupine Adventures	120 N 600 E Rand	Provo	USA		Owner	Ronald Leachman
002341840	The Porcupine	Bright Leaf Sq	Durham	USA	9198887873	Owner	mary inold
002452893	The Porcupine Press	Main St	Quincy	USA	2076485491		
004383746	Porcupine New Media Design	22 Highland Ave	San Francisco	USA		Owner	Steve Passa
004623881	Porcupine Bay Estates, Inc.		Ravenport	USA	5097450308		
005558788	Porcupine Holdings Inc	487 King St	Charleston	USA	8435777803		
005238783	Porcupine Rim Holdings, L.L.C.	138 E Temple	Salt Lake City	USA			

Ingen treff: Et søk i Dun & Bradstreet sin internasjonale database GRS a mange treff på Porcupine – men ingen matchet selskapet vi skulle finne.

By:

Peter W. Galbraith, Manager

Signert: Peter Galbraith hadde selv signert på stiftelsesdokumentet til Porcupine LP i 2004.

Dokumentet hadde ligget der siden 2004. Og dateringen av dokumentet var interessant i seg selv: Selskapet ble stiftet få dager før DNO inngikk sin oljeavtale med kurdiske selvstyremyndigheter. Koblet med informasjonen fra Law.com måtte vi anta at Peter Galbraith i flere år hadde hatt skjulte eierinteressert av en betydelig størrelse i kurdiske oljefelt. Nå krevde Galbraith kompensasjon fra DNO for bortfall av disse rettighetene.

Galbraith-konfrontasjon

For å kjøre en sak måtte vi snakke med Peter Galbraith, helst ansikt til ansikt. Vi hadde allerede telefonnummeret hans og visste at han for få dager siden hadde vært i Bergen. TV2 hadde intervjuet Galbraith i forbindelse med at han hadde fått sparken som FN-utsending i Afghanistan. Intervjuet var gjort i studio i Bergen, hvor Galbraith eier et hus sammen med sin norske kone. Samme ettermiddag kontaktet vi Galbraith på telefon. Den amerikanske toppdiplomatene svarte og bekreftet at han fortsatt befant seg i Bergen. Da selskapsnavnet Porcupine ble nevnt, avsluttet han brått samtalen.

En dør i trynet

Fortsatt anså vi det som nødvendig å få konfrontert Peter Galbraith med de konkrete dokumentene om selskapet Porcupine og dokumentasjonen på hans andel i Tawke-feltet i Kurdistan. Vi bestemte oss for å ta kveldsflyet til Bergen og ta kontakt med ham neste morgen. Da vi kontaktet ham per telefon og sms dagen etter, svarte han ikke.

Vi bestemte oss for å dra og ringe på hjemme hos ham i Bergen. Galbraith var hjemme. Han åpnet døren, vi presenterte oss, han sa "cheers" og lukket døren kjapt igjen. Vi tenkte at "det var det" og satte oss ned på en kafe i nærheten. Like etter kom Galbraith gående forbi med hunden sin i regnværet.

En mannevond hund

Vi gikk ut fra kafeen og prøvde å komme i dialog med den tidligere toppdiplomatene. Galbraith la imidlertid på sprang, da han så oss.

- Jeg kan ikke si noe om dette fordi jeg ønsker ikke å komme i juridiske vanskeligheter

Vi luntet etter ham i regnværet i håp om å få vist ham dokumentene vi satt på.

Til slutt snudde han.

- Den er mannevond, sa Galbraith og pekte på hunden.

Vi "fikk" noen tilmålte minutter mens vi gikk oppover veien og fikk vist ham dokumentene.

Men noen svar fikk vi ikke.

"Jeg er i den situasjon at mine forretningsforhold er omfattet av konfidensialitetserklæringer. Jeg prøvde å rådføre meg med mine advokater om hva jeg kunne fortelle dere om dette uten å bryte konfidensialitetsavtalene, men jeg fikk ikke fatt i dem."

Da vi ringte ham en siste gang var dette beskjeden:

"Dere kan skrive hva dere vil. Det er deres sak. Ha det bra."

Ingen bekreftelse

Svarene var ingen bekreftelse på noe. Men vi hadde nå tre forskjellige biter dokumentasjon: Et stiftelsesdokument, en nettside med informasjon om en rettsvist og et dokument som viste eierskapet i Tawke-feltet i 2006. Sammen var det nok til at vi kunne kjøre saken etter at vi hadde gitt ham mulighet til samtidig imøtegåelse.

Konfrontasjonen med Galbraith fant sted 8. oktober. Dette var den eneste gangen vi har hatt direkte kontakt med toppdiplomatene. I dagene etterpå kontaktet vi Galbraith både per telefon og sms et utall ganger. Han svarte ikke en eneste gang.

5.6 Endre Røsjøs eierskap

Det er ingen hemmelighet at den norske finansmannen Endre Røsjø var sentral da DNO fikk sine lisenser i Kurdistan i 2004. Fra før er det kjent at Røsjø ble storaksjonær i DNO og at han hadde en slags mellommannrolle mellom kurdiske myndigheter og DNO i denne perioden. Vi hadde nå dokumentasjon på at finansmannen også hadde hatt et direkte eierskap i Takwe-feltet, DNOs mest verdifulle oljefelt i Kurdistan. Røsjø hadde imidlertid åpenbart solgt seg ut – siden denne eierandelen nå var registrert på en jemenitt.

5.7 Konsulentene Røsjø og Galbraith

Samtidig som vi lette etter informasjon om Galbraith, startet en omfattende jakt på kilder og informasjon om Endre Røsjøs forhold til DNO og Kurdistan. Siden Røsjø har politianmeldt DN for tyveri, samt utlovet dusør til den som kan identifisere våre kilder, kan vi ikke gå i ytterligere detalj på hvordan vi fikk tilgang til denne informasjonen (se spesielle erfaringer). Det er imidlertid et faktum at vi gjennom kildearbeidet fikk tilgang til interne regnskaper fra Røsjøs selskap Pinemont Securities i London.

Regnskapene til Røsjø viste en rekke inngående betalinger fra DNO. Og oppsiktsvekkende nok en rekke utgående betalinger til Peter Galbraith. Det begynte nå å bli særdeles uoversiktlige forhold rundt de to herrenes mange roller. Vi laget hjelpediagrammer for oss selv i Excel, som senere ble utgangspunkt for forklarende grafikk i avisen.

5.8 DNOs oljeavtale

Det heter at djevelen ligger begravd i detaljene. Der ligger også ofte de gode sakene begravd. Så langt hadde ordet ”minister” i et børsvedtak, vært utgangspunkt for flere titalls nyhetssaker. I vår omfattende gjennomgang av DNO-dokumenter kom vi over en ny detalj.

DNO inngikk sin olje avtale med de kurdiske selvstyremyndighetene i juni 2004. Det var en viktig måned i irakisk historie. I slutten av juni 2004 overførte den tidligere Irak-administratoren Paul Bremer makten til irakerne og Iraks midlertidige grunnlov trådte i kraft.

En tilbaketrukket kunstmaler

I internasjonal presse har det stått flere artikler om at kilder hos sentralmyndighetene i Bagdad mener DNOs oljeavtalen er ugyldig. Også norske medier har sådd tvil om DNOs avtale med kurderne. Artiklene har ofte vært basert på anonyme kilder.

Paul Bremers maktoverføring til irakerne skjedde 28. juni 2004, mens DNO sendte ut børsmelding om oljeavtalen dagen etter, den 29. juni. Vi leste oss opp på Iraks nyere historie og fant ut at etter USAs invasjon i Irak, har landet gått gjennom flere faser med ulikt regelverk. Detaljen vi stusset på var at maktoverføringen skjedde 28. juni 2004, to dager tidligere enn planlagt. Vi ønsket å finne ut om forskjellen på to dager hadde noen betydning

for DNOs kontrakt. Etter DNOs kvartalspresentasjon i fjor høst fikk vi sjanse til å stille DNO-sjef Helge Eide spørsmål om dette. Ifølge Eide var det helt avgjørende for DNO å inngå oljekontrakten med kurderne, mens amerikanerne satt ved makten og før den midlertidige grunnloven i Irak trådte i kraft. I følge Eide hadde den amerikanske toppdiplomaten Peter Galbraith, som også er jurist, forsikret DNO om at avtalen da ville være gyldig.

Da vi gjorde Eide oppmerksom på at maktoverføringen i Irak ikke skjedde den 30. juni 2004, men to dager før, ville han ikke si mer, men henviste til en børsmelding fra 11. januar 2006. I denne børsmeldingen skrev DNO at oljeavtalen med kurderne ble undertegnet 25. juni 2004. Det er fire dager tidligere enn det selskapet opprinnelig meldte.

Vi innså at det var en person som best kunne kaste nytt lys over betydningen av dette. Paul Bremer. Han lever nå et tilbaketrukket liv og har realisert sin drøm om å bli kunstmaler. Via omveier fikk vi formidlet til ham hvorfor vi ønsket å snakke med ham, og fikk en avtale om å ringe et hemmelig telefonnummer til avtalt tidspunkt.

Paul Bremer forklarte at terrorfrykt hadde vært grunnen til at han overførte makten til irakerne den 28. juni 2004, to dager tidligere enn planlagt. Den midlertidige grunnloven trådte i kraft ved maktoverføringen. Bremer sa at åpenbart var det ingen som visste at han skulle dra da. DNO og dets konsulenter var altså ikke varslet om at maktoverføringen var fremskyndet. Paul Bremer åpnet for at det kan reises spørsmål ved om DNOs oljeavtale i Irak er gyldig.

6 Kildebruk og kildekritikk

”Ingen kommentar”

DNO-saken ga oss to hovedutfordringer med tanke på kildebruk og kildekritikk:

- 1) De personer og selskaper vi omtalte vegret seg gjennomgående for å snakke med oss og besvare våre spørsmål. Det var derfor, med noen få unntak, umulig å få verifisert opplysninger og informasjon ved å kontakte DNO, den kurdiske oljeministeren Ashti Hawrami, Den kurdiske selvstyreregjeringen, Peter Galbraith eller Endre Røsjø.
- 2) De fleste personene som snakket med oss, og som kunne bidra med informasjon, krevde gjennomgående å få være anonyme. Flere av dem vi kontaktet fryktet alvorlige konsekvenser for seg selv dersom de snakket med oss. Sannsynligheten for at slike konsekvenser kunne bli en realitet ble tydeliggjort gjennom Endre Røsjø sine trusler, utloving av dusør og politianmeldelse (se spesielle erfaringer)

At vi ikke kunne få verifisert våre opplysninger av primærkilder førte til at vi måtte utøve en særlig aktsomhet i publisering av informasjonen. Vi var svært bevisste på at de anonyme kildene vi hadde, som kunne verifisere informasjonen vår, også kunne ha personlige agendaer. For enkelte av kildene var ikke dette bare et mulig scenario – men en realitet.

Vi var nøye med å etterprøve opplysningene vi fikk fra våre kilder. Vesentlig informasjon i artiklene var aldri basert på én kilde alene. De største dilemmaene oppsto de gangene vi hadde presis informasjon, som vi hadde verifisert gjennom flere anonyme kilder. Vi måtte her gjøre konkrete vurdering av kildenes mulige agenda, troverdighet og bakgrunn før vi brukte opplysningene. Dette førte i mange tilfeller til at opplysninger og informasjon ikke ble publisert – eller at publisering ble utsatt.

I mange tilfeller ble ferdigskrevne saker utsatt i inntil flere dager, fordi vi 1) trengte ytterligere bekreftelse på informasjonen og 2) ville gi de involverte god tid til å svare på

spørsmålene, som ofte dreide seg om forhold som hadde funnet sted flere år tilbake i tid. Dette skulle vise seg å ikke alltid gi den ønskede effekten (se spesielle erfaringer, Røsjø)

Mail fra Peter Galbraith?

Noen dager etter at vi kjørte den første saken om Peter Galbraith, mottok vi via en kilde en e-post som inneholdt en forklaring som Galbraith angivelig hadde sendt ut til sine nære forbindelser. Mailen virket autentisk – men vi kunne ikke bruke den uten en bekreftelse fra Galbraith selv på at han faktisk hadde skrevet den. Galbraith tok ikke telefonen og besvarte ikke mail. Vi fikk en journalistkollega i et annet land, som faktisk fikk kontakt med Galbraith, til å gjennomføre verifikasjonen for oss. Deretter kunne vi trykke Galbraiths melding.

Forholdet til vår innsideinformasjon

Sommeren 2009 var det en sak oppe i Oslo tingrett, der Økokrim hadde tatt ut tiltale mot en journalist for å ha spredd innsideinformasjon ved å lekke opplysninger om en Nettavisens artikkel om DNOs oljerettigheter i Nord-Irak. I dommen konkluderte retten med at avisartikler kan inneholde innsideinformasjon, men at den informasjonen som stod i den konkrete Nettavis-artikkelen ikke var kursdrivende nok. Selv var vi flere ganger også i posisjoner, der vi satt på informasjon som potensielt kunne være kursdrivende for DNO-aksjen.

Kilder med aksjer

Flere av sakene vi skrev fikk umiddelbar innvirkning på aksjekursen. Dette gjorde at vi også måtte være bevisste på dette i vår omgang med kilder. Underveis i saken ble vi kjent med at to sentrale anonyme kilder hadde aksjer i DNO. En av kildene opplyste at han hadde en shortposisjon i DNO. Det vil si at han kunne tjene penger dersom våre saker fikk selskapets aksjekurs til å falle. Den andre kilden opplyste at han eide noen tusen DNO-aksjer.

Dette ga oss to problemstillinger:

- a) Informasjon og kildens tolkninger kunne bli farget av at de hadde et ønske om at DNO-kursen skulle falle. Dette gjorde at vi var ekstra varsomme med bruken av informasjon fra disse kildene.
- b) På den andre siden kunne kildene misbruke informasjonene de fikk igjennom samtale med oss. Vi var derfor bevisste på å ikke diskutere publisering av saker verken med disse eller andre utenforstående.

DNOs situasjon

Selskapet hadde i den perioden vi skrev sakene våre satset på kursoppgang på aksjer i eget selskap. Falt kursen, kunne DNO tape over 200 millioner kroner. Vi mente at også dette kunne påvirke informasjonen vi ville få fra selskapet og måten det presenterte fakta på. Dette var vi også bevisste på i vår tolkning av både presse- og børsmeldinger.

7. Spesielle erfaringer

7.1 En uteglemt sladd

I ettertid kan vi fastslå at ordet ”ministeren” som var usladdet i det ellers grundig sladdede børsstyrevedtaket av juni 2009 var avgjørende for at vi valgte å gå videre med saken.

Uten dette ordet er det sannsynlig at saken hadde blitt nedprioritert av både oss selv og ledelsen.

Vi lurte lenge på hvordan denne glippen hadde skjedd. Gjennom våre innsynsbegjæringer til Oslo Børs har vi senere fått full innsyn i prosessen forut for sladdingen. Dokumentene viser at det var DNO som ”styrte” Oslo Børs` sladding. 24. juni sendte advokatfirmaet Simonsen over sitt forslag til sladding til Oslo Børs på vegne av DNO. Der hadde advokatene glemt å sladdet ordet ”ministeren”. Oslo Børs fulgte heldigvis sladdet-forespørselen til punkt og prikke.

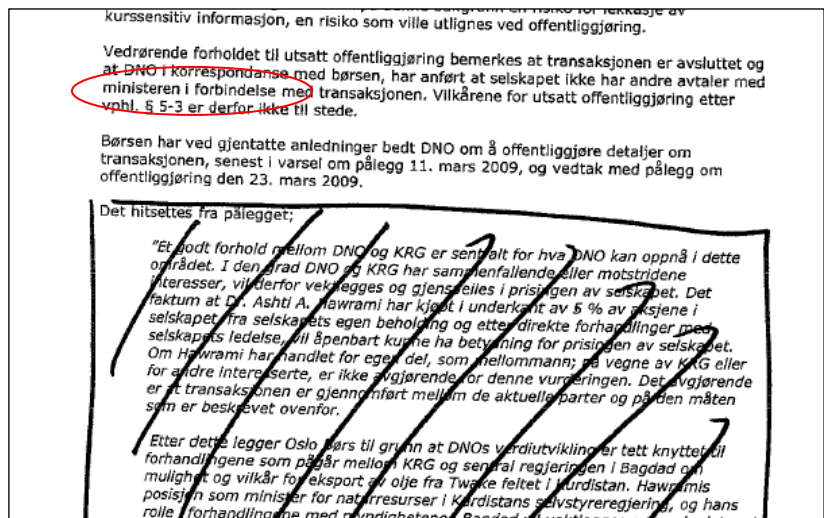
Det er et paradoks at det dermed var DNOs advokater som gjennom sin forglemmelse satte oss på sporet av Hawrami –som de gjorde sitt ytterste for å holde oss borte ifra. Tabben ble forøvrig oppdaget, og dokumentet ble senere lagt ut i en versjon der ”ministeren” også var sladdet.

7.2 Offentleglova som verktøy

Offentleglova er et uhyre kraftig verktøy – om den brukes. Denne saken ville ikke blitt den samme uten Offentlighetsloven. Den hadde heller ikke blitt som den ble uten offentlighetsarbeidet som ble gjort overfor Sivilombudsmannen for endre praktiseringen av Offentleglova etter Fast-saken.

Når vi i ettertid ser korrespondansen mellom Oslo Børs og DNOs advokater, er det opplagt at Oslo Børs var under et svært kraftig press for ikke å gi ut informasjonen. Vi kan også med svært stor sannsynlighet fastslå at Oslo Børs aldri hadde snudd om vi ikke hadde hatt Sivilombudsmannens uttalelse i ryggen da vi begynte å klage.

Det er en påminnelse om at man ikke bare skal tenke på offentlighetsarbeidet som en del av den løpende nyhetsdekningen – men som en investering både i egen og andres muligheter til å få innsyn i forvaltningen i fremtiden. Det er kun gjennom en slik tanke at grensene systematisk vil bli flyttet – til fordel for offentligheten – og journalistikken. Grensene som ble flyttet etter at Fast-saken var avsluttet, er nå flyttet ett hakk til gjennom DNO-saken. Og

EN GLIPP: Slik hadde DNOs advokater foreslått sladdingen av børsstyrevedtaket. Advokatene hadde glemt å sladdet ordet ”ministeren”. Det glemtet også Oslo Børs.

grensene både på Oslo Børs og i andre forvaltningsorgan kan flyttes igjen dersom – men bare dersom grensene utfordres.

7.3 En rosa avis i et lite land i en stor verden

Både sakene om aksjetransaksjonene som involverte KRG og Peter Galbraiths eierskap i oljefeltet Tawke, ble internasjonale nyheter. Men det tok sin tid. Det var først etter omfattende blogging i Norge og utlandet at sakene ble distribuert gjennom de store internasjonale nyhetsbyråene, tv-stasjoner og noen av de store internasjonale avisene.

Særlig den norske historikeren Reidar Visser sin webside historiae.org var medvirkende til at saken spredte seg. Historiae.org blir lest av amerikanske journalister, så vel som journalister i Midt-Østen. At innholdet i våre norske artikler ble oversatt til engelsk på dette nettstedet, bidro til at langt flere enn ellers ble oppmerksomme på hva vi hadde skrevet.

For oss var likevel dette bare delvis en støtte. Samtidig som sakene våre ble internasjonalt kjent, hadde vi store problemer med å få intervjuer som kunne bringe sakene videre. Som en avis fra Norge hadde vi begrenset gjennomslagskraft når vi ville forsøke å få intervjuer på høyt nivå i Irak og USA. Dette ble ekstra frustrerende ettersom Peter Galbraith ga intervjuer til en rekke internasjonale medier – der vi ofte syntes han slapp veldig billig unna.

Vi sendte daglig mailer til både demokratiske og republikanske sekretariatet i Senatets utenrikskomité. Peter Galbraith hadde vitnet flere ganger om USAs politikk i Irak. Vi ville undersøke hvilke opplysninger han hadde gitt om egen habilitet. Vi venter fortsatt på svar på våre konkrete spørsmål. Tilsvarende skulle det vise seg umulig for oss å nå frem i Irak – både i Bagdad og i Kurdistan.

7.4 ”Kurdish politicians are worse than The Pope to arrange meetings”

I løpet av vårt arbeid med DNO-saken gjennom flere måneder fikk vi ikke snakke med noen kurdiske politikere eller KRG-representanter, deriblant oljeminister Ashti Hawrami. Vi ringte flere, sendte e-poster og sms. Ingen ble besvart. Vi fikk kun snakke med kurdiske rådgivere. Det var frustrerende, tok mye tid og ga svært skrinne resultater.

I en norsk kontekst ville det vært høyst besynderlig å skrive det vi gjorde uten å og ikke få noen politiske kommentarer, verken fra posisjon eller opposisjonen. Men dette var ingen norsk kontekst. De første artiklene i DNO-saken i september i fjor sammenfalt dessverre også med ferie i tilknytning til Ramadan. Vi fikk beskjed om at så godt som alle KRG-politikere var utilgjengelige i uken etter at vi hadde publisert de første sakene.

Kurdisk politikk i Irak er dominert av to politiske partier: The Patriotic Union of Kurdistan (PUK) og Kurdistan Democratic Party (KDP). Partiene slo seg sammen i 2006 og styrer kurdiske områder i Irak som Kurdistan Regional Government (KRG). I tillegg er det en del mindre partier. Et unntak utmerket seg ved valget i kurdiske områder i juli i fjor. For første gang opplevde KDP og PUK en reell opposisjon i partiet Gorran (The Change List). Dette partiet markerte i valgkampen i fjor som en sterk motstander av korrupsjon. Vi fikk en intervjuavtale med en fremtredende politiker i Gorran, men vedkommende avlyste kort tid før intervjuet fant. Vi fikk også beskjed om at vedkommende ville være utilgjengelig i lang tid. Fra en av våre kurdiske kontakter fikk vi følgende trøstende melding: ”Kurdish politicians are Worse than The Pope to arrange meetings.”

7.5 DNs "Eide-agenda"

Dagen før vi publiserte vår første sak om Peter Galbraith, hadde vi en intern diskusjon om hvordan vi skulle forholde oss til FN-utsending Kai Eide og Afghanistan-saken. På den ene siden var Eide et naturlig intervjuobjekt når vi skulle omtale Galbraith siden de to lå i en bitter offentlig strid. Samtidig kunne en kobling til Afghanistan-saken slå uheldig ut for fokuset vi ønsket å ha på Kurdistan-saken. Vi valgte å ikke kontakte Eide – noe vi i ettertid kan konstatere var en klok beslutning. Bare et døgn etter at første sak sto på trykk hadde de første meldingene begynt å spre seg på internett om "Norges agenda mot Galbraith". Påstandene, som var komplett absurde for oss, fant til og med veien til det anerkjente magasinet Foreign Policy Magazine i Washington:

"Many also see the revelations of Galbraith's involvement in DNO, which **were detailed** in a harsh manner on the Norwegian Web site historiae.org, as part of a retribution campaign following Galbraith's public and scathing criticism of his former U.N. boss **Kai Eide**, the Norwegian diplomat who stands accused of helping to ignore massive election fraud in Afghanistan."

7.6 New York Times på besøk

Frustrasjonen var av overnevnte grunner stor da en journalist i New York Times tok kontakt. Han viste interesse for historien. Vi valgte å gi den støtten vi kunne – innenfor de kildemessige begrensningene vi hadde. New York Times sendte også en egen journalist til Norge som tilbrakte noen dager uke her for å sjekke vår historie og jobbe med sin egen Galbraith-vri. Det var først etter at saken nådde førstesiden i New York Times 12. november i fjor – med en solid kreditering av DN – at saken virkelig nådde ut i USA. New York Times skrev også en lederartikkel der Peter Galbraith ble kraftig refset for ikke å ha vært åpen om sine eierinteresser i et kurdisk oljefelt i sine mange kronikker i avisen. Galbraith fikk sparken som fast kronikør i avisen, fordi han ikke hadde redegjort for sine ulike hatter i Kurdistan.

"All the News That's Fit to Print"

The New York Times

VOL. CLIX . . No. 54,857 © 2009 The New York Times NEW YORK, THURSDAY, NOVEMBER 12, 2009

American Adviser to Kurds Stands to Reap Oil Profits

By JAMES GLANZ AND WALTER GIBBS

OSLO — Peter W. Galbraith, an influential former American ambassador, is a powerful voice on Iraq who helped shape the views of policy makers like Joseph R. Biden Jr. and John Kerry. In the summer of 2006, he was also an adviser to the Kurdish regional government as Iraq wrote its Constitution — tough and sensitive talks not least because of issues like their territory.

Mr. Galbraith, widely viewed in Washington as a smart and bold foreign policy expert, has always described himself as an unpaid adviser to the Kurds, although he has spoken in general terms about having business interests in Kurdistan, as the north of Iraq is known.

So it came as a shock to many last month when a group of Norwegian investigative journalists at the newspaper Dagens Næringsliv began publishing documents linking Mr. Galbraith to a specific Norwegian oil company with major contracts in Iraq.

Interviews by The New York Times with more than a dozen current and former government and business officials in Norway, France, Iraq, the United States and elsewhere, along with legal records and other documents, reveal in considerable detail that he received rights to an enormous stake in at least one of Kurdistan's oil fields in the

CHERI KLIPFELDS/LOOSEBERRY NEWS
Peter W. Galbraith

how Iraq would divide its vast oil wealth.
Now Mr. Galbraith, 58, son of the renowned economist

The stress of Paul Bachmuth's unemployment affected his will

7.7 Endre Røsjøs ”mediehåndtering”

Vi var gjennom hele saken opptatt av å gi personene vi omtalte mulighet til samtidig imøtegåelse. Endre Røsjø var i så måte intet unntak. Vi fikk ikke svar på våre første e-posthenvendelser, der vi ba om intervju. Da sakene om Røsjø nærmet seg publisering skrev vi så spesifikke spørsmål at Røsjø fikk anledning til å forholde seg til det vil planla å skrive. Endelig svarte Røsjø. Men i stedet for å svare på spørsmålene advarte han oss kraftig mot å skrive noe som helst om ham:

”Man kan være ambisioes uten hemninger, men man kan skyte paa grunnfjellet og da kommer det lett rikosjetter.

Trygve Hegnar morer seg stort over korrespondansen – fra Se og Hor I Naeringslivet Sent from my BlackBerry@ wireless device”

Det var noe overraskende å se at Røsjø hadde sendt en kopi av vår korrespondanse til Trygve Hegnar. Vi innså raskt at dette kunne innebære problemer for publiseringsplanene våre. Vår viktigste konkurrent satt nå med tilgang til deler av vår research. Vi på vår siden ventet bare på svar på våre spørsmål.

Rett til samtidig imøtegåelse

Problemet var at vi ikke følte vi hadde konfrontert Røsjø ”nok” i forhold til vår varsomplakaten.

”De som utsettes for sterke beskyldninger skal såvidt mulig ha adgang til samtidig imøtegåelse av faktiske opplysninger. Debatt, kritikk og nyhetsformidling må ikke hindres ved at parter ikke er villig til å uttale seg eller medvirke til debatt.”

De spørsmålene vi hadde stilt så langt var generelle. Vel vitende om risikoen for at Hegnar igjen kunne få en kopi, sendte vi avgårde en ny e-post med detaljerte spørsmål til Røsjø. Saken var ferdigskrevet. Vi manglet bare samtidig imøtegåelse. Den ville vi ha samme dag, slik at vi kunne hindre Hegnar å ”stjele” sakene våre. Men denne fredagen svarte ikke Røsjø. Vi kontaktet Røsjøs advokat Ingjald Ørbeck Sørheim som sendte følgende SMS:

”Ser ikke ut til at jeg får kontakt med Røsjø I dag, gir tilbakemelding overhelgen. Er som nevnt uten e-post til søndag ettermiddag/kveld så jeg har ikke sett din siste. IØS”

Rett på TV

Først sent på ettermiddagen – for sent til at vi kunne få noe med til neste dags avis - kom det en epost fra Røsjø:

”Hegnar har nok kommet dere I forkjoepet I dagens TV sending.”

Noen minutter senere satt Trygve Hegnar i sitt eget TV-studio og kunne ”avsløre” at Røsjø hadde hatt en hemmelig eierandel i DNOs oljefelt – vårt viktigste research-funn.

Vi var irriterte men ikke motløse. Vi hadde jo tross alt ganske mange gode saker vi kunne skrive, ikke minst at Røsjø hadde hatt en trippelrolle i Kurdistan som rådgiver, privat oljeeier og stor DNO-eier.

Frekkhetens nådegave

Lørdag hadde Finansavisen en artikkel over to sider med tittelen ”Endre Røsjø i trippelrolle” Der brettet Finansavisens journalist ut hele vår omfattende undersøkelse over to sider. Vi kjente igjen alt fra mailene vi hadde sendt Røsjø. Finansavisen hadde også et intervju med mannen som ikke hadde hatt mulighet til å snakke med oss. Det hadde ikke vært mye til intervju. Ingenting var problematisert. Ingen kritiske spørsmål var stilt – med ett unntak:

”På spørsmål om hans redelighet og ryddighet i forhold til DNO-operasjonene i Kurdistan er Røsjø klar: - Vi har fulgt alle lover og regler der nede. Jeg tror ikke du finner mange lignende operasjoner i Midtøsten med like høy etisk standard.”

Den delen av vår research som ikke hadde fått plass i saken hadde Finansavisens journalister plassert i en stor faktaboks. I faktaboksen sto det: Kilde DN, Stavanger Aftenblad, Aftenposten”.

Finansavisens journalist og Trygve Hegnar hadde demonstrert frekktetens nådegave. Vi bestemte oss for å gi blaffen i Finansavisens saker, og omtalte alle forholdene vi hadde researchet de påfølgende dagene – med en noe mer kritisk tilnærming enn Finansavisens journalister hadde utvist. Røsjø likte åpenbart ikke det vi skrev.

Fra: er@pinemont.com [mailto:er@pinemont.com]

Sendt: 21. oktober 2009 19:49

Til: Trond Sundnes

Emne: Marxistisk Heksejakt

Da kan vi meddele herremannen og DN's ansvarlige folk at politianmeldelsen for innbrudd og tyveri av dokumenter fra Centennial og Pinemont har nr. 11020390

Det er ennvidere endel kurdere som gjerne vil snakke med Dem. Hvor vil de at dette skal skje?

Sent from my BlackBerry® wireless device

From: Trond Sundnes

To: Er

Subject: SV: Marxistisk Heksejakt

Sent: 21 Oct 2009 19:44

Hei igjen,

Vedr. punkt 1.

Hva er stjålet, og hvor er dette anmeldt?

Vedr. punkt 2:

Hvem er disse "kurderne som gjerne vil snakke"? Jeg snakker gjerne med alle som vil snakke med meg. Dersom du kan viderebringe kontaktinformasjon så tar jeg selvsagt kontakt disse.

For øvrig kan jeg ikke se å ha mottatt svar på våre spørsmål. Vi har nå avventet en tilbakemelding fra deg i relativt mange dager. Vi vil skrive en ny sak i fredagsavisen basert på de spørsmål som tidligere er oversendt.

Fra: er@pinemont.com [mailto:er@pinemont.com]

Sendt: 21. oktober 2009 20:58

Til: Trond Sundnes

Emne: Re: SV: Marxistisk Heksejakt

Det vet jo Herren utmerket.

Oslo Politikammer anmeldelse 11020390

Ingenting som bedrer karrieren som en dom for tyveri eller heleri.

Fra: er@pinemont.com [mailto:er@pinemont.com]

Sendt: 21. oktober 2009 21:00

Til: Trond Sundnes

Emne: Re: SV: Marxistisk Heksejakt

Ang Kurdere,

Ta en taxi og si ditt navn.

7.8 Forholdet til etterforskning og offentlige myndigheter

I en tidlig fase i saken tok vi kontakt med Kredittilsynet, fordi vi på Oslo Børs fikk vite at de hadde oversendt saken dit på et tidlig tidspunkt. Tilsynet har streng taushetsplikt om sin saksbehandling og var lite villig til å si noe om saken. For oss var det ikke vanskelig å se at saken var en nøtt for tilsynet og at det lå flere utfordringer for dem i dette sakskomplekset. Blant annet fordi flere svar lå i Kurdistan. Ettersom vi har brakt på det rene finnes det ikke noe organ tilsvarende Kredittilsynet i Kurdistan og dermed var samarbeidsmulighetene høyst begrensede.

7.9 Bruk av internett for publisering av dokumentasjon

Da de første sakene ble publisert innså vi raskt at vi havnet midt i en ”propaganda-krig”. Verken DNO eller KRG ønsket å snakke med oss – men sendte ut en haug med meldinger. Men de ga intervjuer til andre medier. Gjennom disse intervjuene kom det bl.a. påstander om at DN hadde publisert bare et misvisende utvalg av dokumentasjon. Vi visste med oss selv at dette ikke stemte. Likevel var det vanskelig for oss å gå aktivt ut og argumentere gjennom andre medier. Vi valgte derfor en annen strategi: Vi publiserte dokumentasjonen så alle kunne se. I første runde valgte vi å publisere alle e-postene som viste kontakten mellom DNO og Hawrami. En for oss nyttig bieffekt av dette var at flere internasjonale medier turte å plukke opp saken.

